

Suomen Lähetysseuran katastrofityön vuosiraportti 2022

Yleistä:

Vuonna 2022 Lähetysseura rahoitti seitsemää katastrofityön hanketta katastrofirahastosta ja uudelleenallokoi ulkoministeriön myöntämiä kehitysyhteistyövaroja neljään hätäapuhankkeeseen. Yhteensä katastrofihankkeisiin kanavoitiin 422 537 euroa. Tästä summasta 323 976 euroa tuli Lähetysseuran omasta katastrofirahastosta. Loput 98 561 euroa olivat ulkoministeriön kehitysyhteistyövaroista varattua rahaa, joka kanavoitiin katastrofitarpeisiin. Lähetysseuran katastrofityö saavutti yhteensä noin 25 000 suoraa edunsaajaa.

Helmikuussa 2022 Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Lähetysseura tuki Luterilaisen Maailmanliiton (LML) työtä Ukrainassa ja naapurimaissa 169 000 eurolla, sisältäen myös henkilöavun Ukrainaan ja Puolaan. Työ jatkuu vuonna 2023.

Lähetysseura antoi tulva-apua Pakistanissa, Nepalissa ja Kambodzhassa. Etiopiassa tuettiin maan sisäisten pakolaisten toimeentuloa ja Myanmarissa tuettiin maan sisäisten pakolaisperheiden lasten koulunkäyntiä. Pakistanissa annettiin hätäapua Afganistanista paenneille pakolaisille. Vuonna 2022 ruokaturvatilanne heikkeni useassa maassa johtuen mm. koronapandemiasta, ilmastonmuutoksesta ja korkeasta inflaatiosta. Lähetysseura antoi lisätukea hätäruoka-apuun useassa maassa katastrofirahastosta ja UM/KYT—ohjelman varoista. Lisäksi Lasten pankin hätäapuvaroista irrotettiin varoja lapsiperheiden ja lasten heikentyneen ruokaturvatilanteen tukemiseen.

Lähetysseura tuki myös omien työntekijöiden, yhteistyökirkkojen ja -järjestöjen sekä yhteisöjen katastrofivalmiutta ja vastaamista ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.

Maa- ja hankekohtainen esittely (katastrofirahastosta tuettu työ):

Kambodzha: Tulva-apu (4 800 euroa, 594 edunsaajaa)

Kambodzhassa oli erittäin tuhoisia sateita syys-joulukuussa 2022 ja useassa maakunnassa tulvi pahoin. Ihmisten koteja, viljelyksiä ja teitä tuhoutui ja toimeentulomahdollisuuksia menetettiin mm. maataloudessa ja kalastuksessa. Lisäksi tulva-alueilla oli terveys- ja hygieniahaasteita. Jätteidenkäsittelyssä oli myös ongelmia.

Kambodzhan luterilainen kirkko toteutti hätäapuohjelmaa yhteistyöjärjestöjensä tuella loppuvuodesta 2022. Lähetysseura tuki kirkon joulukuun ruokajakelua 4 800 eurolla, jonka avulla kirkko pystyi jakamaan ruoka-apua 150 perheelle eli 594 hyödynsaajalle Kampong Chnangin maakunnassa Kampong Ousin kunnan neljässä kylässä. Ruokapaketit sisälsivät mm. riisiä, nuudeleita, säilykekalaa ja soijakastiketta. Jakelutilanteissa jaettiin myös tietoa puhtaasta vedestä ja hygieniasta.

Ruoka-apujakelu käynnissä

Myanmar: Lasten koulunkäynnin tukeminen kriisin keskellä (35 000 euroa, 1356 hyödynsaajaa)

Parin viime vuoden aikana Myanmarin tilanne on pahentunut entisestään johtuen asevoimien vallankaappauksesta. Seuraukset ovat olleet synkät niin maan poliittisen tilanteen, talouden ja ihmisoikeuksien kannalta. Tapahtumien seurauksena ihmisiä on paennut kodeistaan, ja maan sisäisten pakolaisten määrä on kasvanut merkittävästi. Myanmarin poliittiseen ja humanitaariseen kriisiin ei ole luvassa ratkaisuja ainakaan lyhyellä aikavälillä. Ihmiset ovat edelleen avun tarpeessa.

Lähetysseura myönsi rahallista tukea yhteistyökumppanille alueelle, jossa maan sisäiset pakolaiset ovat jääneet taistelevien osapuolien väliin. Myönnettyllä rahoituksella on autettu pakolaisiksi joutuneita perheitä tukemalla lasten koulunkäyntiä. Tuen avulla lapset ovat pystyneet jatkamaan koulunkäyntiä väliaikaisissa kouluissa vuoden 2022 aikana. Lapset ovat saaneet oppimateriaalia ja lounaan kouluissa. Koulurakennuksia on korjattu ja varustettu. Lisäksi opettajia pystyttiin tukemaan opetustyössä. Avun piirissä oli 1290 pakolaislasta ja 66 vapaaehtoisopettajaa.

Nepal: Tulva-apu kotinsa menettäneille ihmisille (35 000 euroa, 433 hyödynsaajaa)

Kesän 2022 aikana voimistuneet monsuunisateet iskivät Lähetysseuran aiemmin tukemille ohjelma-alueille, mm. Belakan kunnan kylissä jättäen yli 20 000 ihmistä asunnottomiksi. Elokuun alussa maan suurin joki Koshi muutti sateiden seurauksena reittiään ja sen virta suuntasi joen läheisyydessä oleviin kyliin. Tulvat tuhosivat joen penkereillä asuvia asutuksia ja viljelysmaata, satoja, siemenviljaa ja maataloustyökaluja vaikeuttaen entisestään haastavaa ruokaturva- ja toimeentulotilannetta kylissä.

Maanviljelyn tuotoksia ohjelma-alueella

Lähetysseura toimitti yhdessä kumppanijärjestönsä Sahasin kanssa hätäapua 433 henkilölle (naisia 262 ja 171 miestä) Belakan kunnan kylissä. Eriyisenä kohteena olivat yhteisöjen haavoittuvimmat ryhmät, kuten raskaana olevat ja imettävät äidit, mukana oli myös vammaisia henkilöitä. Perheenjäsenet mukaan laskettuna apu hyödytti yli 1 200 henkilöä.

Kotaloudet saivat ympäristöystävällisiä ja kestäviä siemeniä ja taimia, työkaluja ja maanviljelysopastusta. Heille jaettiin ympäristöystävällisiä liesiä ja tarvikkeita puhtaan veden suodattamiseksi. Lisäksi jaettiin sanitaatio- ja hygienia- ja hygieniatarvikkeita (mm. saippuaa, desinfiointitarvikkeita, hyttysverkkoja) ja annettiin sanitaatio- ja hygieniaopastusta. Perheille jaettiin vaatteita, huopia yms. tulevan talven varalle. Moni sai myös psykososiaalista tukea traumoihin kodin, ruokaturvan ja toimeentulon tuhoutuessa. Kylissä jaettiin myös pelastusliivejä, megafoneja ja köysiä toistuvia tulvia varten ja koulutettiin kyläläisiä katastrofivalmiudessa.

Pakistan: Afgaanipakolaisten tukeminen Pakistanissa (25 000 euroa, 240 hyödynsaajaa)

Talibanien noustua valtaan, Afganistanin humanitaarinen tilanne on huonontunut entisestään. Noin 300 000 afganistanilaista pakolaista on paennut Pakistaniin elokuusta 2021 lähtien.

Lähetysseura tuki Pakistanin kirkon Peshawarin hiippakuntaa sen hätäaputyössä. Hankkeen tuki kohdistui kaikista heikoimmassa asemassa oleviin afgaaniperheisiin, jotka asuvat Peshawarin lähistöllä olevissa pakolaisleireissä. 30 perheelle (yhteensä 240 hyödynsaajaa) annettiin hätäapuna ruokatarvikkeita, hygienia- ja huopia, lääkkeitä, vaatteita ja käteispapua neljän kuukauden ajan. Perheiden tilanne oli akuutti vähäisen ruoan, heikon terveyden ja kylmyyden takia. Humanitaarinen apu mahdollisti näistä asioista

selviytymisen, mikä vahvistaa heidän kapasiteettiaan ja psykososiaalista hyvinvointia, jotta he voivat toivottavasti keskittyä uuden elämän rakentamiseen.

Pakistan: Tulva-apu (55 663 euroa, 16 564 hyödynsaajaa)

Historiallisen raskaat monsuunisateet ja suuret tulvat iskivät Pakistaniin kesäkuussa 2022. Tulvat peittivät pahimmillaan elo–syyskuussa maan pinta-alasta jopa kolmasosan. Yli kaksi miljoona kotia tuhoutui tai vaurioitui pahasti, ja sadat tuhannet ihmiset menettivät kotinsa ja joutuivat asumaan väliaikaismajoituksessa. Lähes 2 000 ihmisiä menehtyi. Pakistanin hallitus julisti maahan kansallisen hätätilan.

Lähetysseura tuki kahta maassa toimivaa yhteistyökumppania: Pakistanin kirkon Peshawarin hiippakuntaa ja kristillistä verkosto-organisaatio Pakistan Partnership Initiative'a (PPI) ja niiden hätäaputoimissa eri puolilla maata, mm. Sindin, Baluchistanin ja Khyber Pakhtunkhwan maakunnissa. Lähetysseura yhdessä kumppanien kanssa pystyi auttamaan lähes 17 000 kotinsa ja toimeentulonsa menettänyttä ihmistä avustustyönkin kannalta haastavissa olosuhteissa. Pääpaino oli yksinhuoltaja- ja monilapsissa perheissä sekä perheissä, joissa on vammaisia perheenjäseniä.

Perheet saivat käteisapua, joilla ne pystyivät hankkimaan ruokaa, lääkkeitä, vaatteita tai muita kodin perustarvikkeita. Lisäksi haavoittuvimmat kotitaloudet saivat hätäapuna ruokaa, hygienia- ja puhdistusvälineitä, peittoja, puhdasta vettä (40 litraa/perhe) ja ruuanlaittovälineitä. Perheille jaettiin tarvittaessa myös pieniä aurinkopaneeleja, koska moni oli ilman sähköä usean voimalaitoksen vaurioituttua tulvissa. Lisäksi yhteisöissä jaettiin laajasti hygienia- ja puhdistusvälineitä ja tietoa hygieniasta ja veden välityksellä leviävistä taudeista ja näin pystyttiin tehokkaasti vähentämään niiden leviämistä. Monimuotoinen tuki auttoi kotitalouksia selviytymään arjesta ja rakentamaan tulevaisuutta.

Ruokajakelu Kalam'n kylässä

Ukraina: Ukrainalaispakolaisten auttaminen Ukrainassa ja naapurimaissa (168 513 euroa, 2 568 hyödynsaajaa, Lähetysseuran rahoitusosuus)

Venäjän helmikuussa 2022 aloittama sota Ukrainassa on aiheuttanut kaikkien aikojen humanitaarisen kriisin ja pakolaistulvan Euroopassa. Ukrainassa ja sen naapurimaissa oli jo entuudestaan iso määrä sotaa pakenevia ihmisiä monivuotisten levottomuuksien ja taisteluiden myötä. Vuoden 2022 aikana maan sisäisten pakolaisten määrä moninkertaistui ja miljoonat ihmiset pakenivat Ukrainan naapurimaihin ja muualle Eurooppaan. Arvioiden mukaan loppuvuodesta 2022 yhteensä lähes 8 miljoonaa ukrainalaista on jättänyt kotimaansa.

Lähetysseura tuki pitkäaikaisen yhteistyöjärjestönsä Luterilaisen Maailmanliiton (LML) toteuttamaa työtä Ukrainan kriisissä 168 513 eurolla.

LML jakoi vuoden aikana hätäaputarvikkeita (mm. ruokaa ja hygienia- ja puhdistusvälineitä) Ukrainassa ja Puolassa ukrainalaispakolaisille. LML perusti luterilaisen kirkon seurakuntien kanssa kuusi

pakolaisille suunnattua keskusta eri puolille Puolaa ja kaksi mobiiltoimintaan keskittyvää pistettä. Suuri osa keskusten työntekijöistä on maahan saapuneita ukrainalaispakolaisia.

Keskuksissa pakolaisia tuettiin maahan saapumisessa ohjeistaen maahantulomuodollisuuksissa, auttaen käytännön järjestelyissä ja varmistaen pakolaislasten suojelun. Heitä tuettiin työhaussa ja ohjattiin myös esim. viranomaisten palveluiden ja terveydenhuollon piiriin. Ihmisillä oli mahdollisuus saada psykososiaalista tukea.

Keskuksissa jaettiin myös kevät-kesällä 2022 käteisavustuksia ukrainalaispakolaisille. Käteisavustukset ovat olleet merkittävä työmuoto, jolla on voitu täydentää valtion antaman rahallista tukea ukrainalaispakolaisille, mutta samalla suojata pakolaisia erilaisilta lieveilmiöiltä, kuten taloudelliselta ja seksuaaliselta hyväksikäytöltä.

Keskuksissa pidettiin erillisiä tapaamisia naisille vertaistuen tarpeissa, annettiin englannin kielen opetusta ja organisoitiin ikäihmisten kerhoja. Keskuksissa on myös erillisiä tiloja odottaville ja imettäville äideille.

Keskusten toiminta saavutti vuonna 2022 lähes 70 000 henkilöä. Avunsaajista useampi tuhat avunsaajaa olivat vammaisia henkilöitä. Suuressa osassa perheitä on vain yksi huoltaja, useimmiten nainen. Yli 6 000 lasta ja nuorta pääsi käyttämään keskuksiin rakennettuja lapsille ja nuorille varustettuja alueita, jossa oli myös ohjattua toimintaa.

Olga työskentelee ukrainalaispakolaisille suunnatussa keskuksessa Gdanskissa

Muissa Ukrainan naapurimaissa, kuten Slovakiassa, Tšekissä, Romaniassa ja Unkarissa LML on tukenut kirkkoja ja niiden seurakuntia ukrainalaispakolaisten vastaanottamisessa. Se on tukenut mm. väliaikaisten asumiseen ja kokoontumisiin tarkoitettujen tilojen korjaamista ja varustamista (mm. lämmityslaitteita). Lisäksi kirkot ovat toimittaneet hätäapua maahan tulleille ukrainalaispakolaisille. Lisäksi mm. vammaisille henkilöille on toimitettu apuvälineitä, kuten pyörätuoleja. Kirkoissa ja seurakunnissa on järjestetty laajasti toimintaa ukrainalaispakolaisille, mm. lasten kesä- ja talvileirejä, kokoontumisia ja annettu hengellistä tukea.

LML aloitti toiminnan käynnistämisen Ukrainassa kevät-kesällä 2022. LML on korjannut yhden koulurakennuksen. Toisessa koulussa se korjasi koulun pommisuojaan. LML on toimittanut kouluihin ja kaupunkien viranomaisille generaattoreita lämmityksen ja puhtaan veden saamiseksi.

Lähetysseura lähetti omia työntekijöitä lyhytkestoisesti tukemaan LML:n ohjelmatyötä Puolassa ja Ukrainassa huhti-elokuussa 2022.

Lähetysseuran katastrofityö on hyvin monipuolista ja kattavaa. Apua annetaan kaikille sitä tarvitseville, mutta kuitenkin kohdistuen kaikista heikoimmassa asemassa oleville, kuten sairaille, vammaisille, lapsille ja naisille.

Katastrofirahaston turvin pystymme lähettämään apua nopeasti ja näin auttamaan ihmisiä heti hädän tullen. Katastrofityötä tehdään aina jo ennalta tuttujen ja hyväksi havaittujen yhteistyökumppanien kanssa. Näin apu saadaan nopeasti ja tehokkaasti perille.

Kiitos tuestasi!